

Верстяк А.В.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіко-математичного моделювання,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8090-1233>**Verstiak Andrii***Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University*

ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

FINANCIAL AND INVESTMENT MECHANISMS FOR ENSURING SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH OF UKRAINE

Анотація. Здійснено аналіз фінансово-інвестиційного забезпечення еколого-економічного зростання. Виявлено, що повномасштабне вторгнення росії в Україну призвело до додаткових викликів та змін у сфері фінансування екології, а основна частина видатків держбюджету спрямована на оборону. Відповідно наголошується на необхідності інтенсифікації фінансування зелених ініціатив та проєктів, а також розробку відповідних механізмів на інструментів. Запропоновано, що відповідні фінансові механізми повинні реалізовуватись на декількох рівнях, зокрема, під призвою двох моделей: секторально-галузевої та просторово-територіальної моделей. Запропоновано ряд заходів, спрямованих на розширення інвестиційного забезпечення.

Ключові слова: еколого-економічне зростання, фінансові механізми, післявоєнна відбудова, євроінтеграція, природокористування.

Постановка проблеми. Забезпечення екологічно-економічного зростання є невід'ємною складовою сталого розвитку для країни. Однак, повномасштабні воєнні вторгнення росії в Україну призвело до нових викликів і потреб збалансування ресурсів на оборону та інші сфери. Безумовно, оборона на сьогодні є пріоритетною сферою, тому у 2022 р. військові витрати України досягли 44 млрд. дол. США, що на 640% більше, ніж роком раніше [1]. Проте важливо підкреслити, що еколого-економічний сталий розвиток має стратегічні наслідки і впливи, а отже навіть в умовах обмеженого фінансування, існує необхідність у визначенні та впровадженні ефективних фінансово-інвестиційних механізмів для забезпечення сталого еколого-економічного зростання, що особливо актуалізується повоєнною відбудовою України. Збалансоване використання фінан-

сових ресурсів та залучення інвестицій виступає ключовим інструментом забезпечення екологічно-економічного розвитку України, навіть у найскладніших воєнних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Згідно Статті 42 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 09.07.2023 року фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільних внесків та інших коштів; при цьому до Статті 47 цього ж Закону внесені зміни, які полягають в тому, що в Україні можуть утворюватись й інші фонди для стимулювання і фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки [2]. Проте, в даному контексті, варто підкреслити висновки дослідження В. Глухової [3], яка стверджує, що в умовах глобальних викликів та суттєвих внутрішніх диспропорцій сфера, так званих, екологічних фінансів характеризується низкою проблем: незадовільний стан фінансування сфери охорони довкілля, невиконання планових показників бюджетних програм, обмеженість фінансових ресурсів та зміни в пропорціях розподілу екоподатку, а також низька ефективність використання коштів на природоохоронні заходи.

Початок війни в Україні призвів до додаткових викликів та змін у сфері фінансування екології, оскільки кризова ситуації та визначення бюджетних пріоритетів суттєво вплинути на

розподіл фінансових ресурсів та плановану діяльність у цій сфері. Видатки держбюджету на оборону станом на червень 2023 року склали 52,75% і вони будуть збільшуватись щойно з'явиться можливість дофінансування його потреби [4]. Неоднозначними є висновки і динаміки зростання витрат та капітальних інвестицій на охорону навколишнього середовища. Так, згідно даних Держстату [5] з 2015 року спостерігається темп зростання витрат складав приблизно 20% на рік у порівнянні з попереднім роком (капітальні інвестиції в меншій мірі, але теж мали тенденцію до зростання). Однак, дані Держстату наведені у фактичних цінах та у зв'язку з цим в дослідженні [6] була здійснена ця ж оцінка у порівнянних цінах на початок 2002 року. Автор робить висновок відсутність позитивних змін у динаміці реальної суми видатків на охорону навколишнього природного середовища за всіма джерелами фінансування, а також зменшення фактичної суми інвестицій в охорону навколишнього природного середовища, що виникло внаслідок перерозподілу фінансових ресурсів публічних фондів [6].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Здійснений аналіз поточної ситуації, а також повномасштабні воєнні дії в Україні, призводять до висновку щодо необхідності інтенсифікації фінансування зелених ініціатив та проєктів, а також розробку відповідних механізмів на інструментів. Відповідно, метою статті є дослідження фінансово-інвестиційних механізмів забезпечення еколого-економічного зростання.

Виклад основного матеріалу дослідження. В контексті аналізу фінансового забезпечення еколого-економічної модернізації підприємств в першу чергу слід враховувати досвід інших країн. Так, в країнах ЄС таке фінансування здійснюється шляхом залучення коштів та ресурсів з

фондів ЄС, державної допомоги від надходжень екологічних податків, а також звільнення від податків [7]. Так, ЄС надає фінансову допомогу своїм членам через два головних фонди – Фонд згуртування (Cohesion Fund) та Європейський фонд регіонального розвитку (European Regional Development Fund, ERDF) [7]. Фонд згуртування сприяє державам-членам ВВП з нижчим ніж 90% середнього показника ЄС, у зменшенні економічної та соціальної нерівності та сприяє сталим зусиллям у напрямку сталого розвитку. Один із важливих векторів фінансування включає екологічні аспекти, зокрема проєкти, пов'язані з енергетикою та транспортом, що сприяють екологічному збереженню: раціональне використання енергії, використання відновлюваних джерел енергії, розвиток залізничного транспорту, поширення мережі громадського транспорту тощо.

Проблемою в еколого-економічній політиці України є недостатня розробка механізмів стимулювання досягнення поставлених цілей. Це призводить до того, що кілька фінансових настанов, встановлених на центральному рівні, не враховують інтереси та програми діяльності різних ринкових учасників. Тут мова йде як про недостатню підтримку у вигляді технічної допомоги для проведення структурних реформ, так і про нестачу необхідних фінансових ресурсів для створення необхідної інфраструктури та здійснення інвестицій у відповідних галузях. Авторське бачення полягає у розгляді фінансово-інвестиційних механізмів забезпечення еколого-економічного зростання під призмою двох моделей: секторально-галузевої та просторово-територіальної моделей (табл. 1, табл. 3):

Так, враховуючи євроінтеграційний контекст України, на сьогодні потужним інструментом секторального фінансування має бути допомога

Таблиця 1

Фінансово-інвестиційні механізми забезпечення еколого-економічного зростання: секторально-галузева модель

Підприємство	Група/сектор	Галузь
Механізми		
<ul style="list-style-type: none"> – внутрішні фонди розвитку, інвестиції; – зелені кредити та фінансування; – партнерське співфінансування реалізації екологічних проєктів-субсидії; – дотації для впровадження екологічних ініціатив; – інвестиційні фонди та програми, в т. ч. міжнародні 	<ul style="list-style-type: none"> – створення спільних фондів (розвитку) з метою фінансування масштабних та більш впливових екологічних проєктів; – реалізація спільних інвестиційних проєктів, вигідних для всіх учасників процесу; – фінансування державних та міжнародних організацій – секторальні внески 	<ul style="list-style-type: none"> – ініціалізація державою процесу стягнення з РФ втрат від війни в окремих галузях; – торгівля квотами викидів; – екологічні податки та збори; – публічно-приватні партнерства з метою реалізації інвестиційних проєктів; – урядові гранти та субсидії

Джерело: авторська розробка

ЄС. Однак, в ґрунтовному дослідженні [8] зазначається про малу кількість секторальної бюджетної підтримки. За офіційними даними [8], під час отримання міжнародної технічної допомоги від ЄС, основний акцент зосереджений на таких галузях: урядування та громадянське суспільство (які отримують найбільший обсяг допомоги) та регіональний розвиток (що займає друге місце за обсягами допомоги). Однак за кількістю проєктів загальних технічних допомог переважають галузі освіти і науки, а також регіонального розвитку. До провідних п'яти секторів-реципієнтів також відносяться енергетика та енергоефективність, а також навколишнє середовище (табл. 2).

Очевидно, наявні механізми фінансування є обмеженими у контексті сприяння прискоренню секторальної інтеграції. Необхідно їх розширити новими компонентами, які враховували б сучасні виклики. Важливо зауважити, що таке удосконалення механізмів підтримки реформ в Україні має враховувати європейський досвід у впровадженні систем підтримки реформ всередині ЄС [9].

Отже, наявність ефективних механізмів фінансування на секторально-галузевому рівні є важливим чинником для забезпечення еколо-

гічно сталого розвитку. На рівні підприємства, групи підприємств та галузей розглядаються різні підходи, які орієнтовані на максимізацію ефективності використання фінансових ресурсів для реалізації екологічних ініціатив. Підприємства можуть використовувати внутрішні інвестиції, зелені кредити, групи підприємств можуть створювати спільні фонди, а галузі мають можливість сприяти розвитку екологічних технологій через екологічні інвестиційні фонди та інші інструменти. Необхідність постійного удосконалення та адаптації цих механізмів під впливом змін у суспільстві, економіці та екологічних викликах підкреслює важливість інноваційних підходів та використання досвіду кращих практик, зокрема з європейського контексту.

Аналогічно, в табл. 3 наведено фінансові механізми на рівні просторово-територіальної моделі:

Проведена реформа децентралізації в Україні сприяло збільшенню фінансових ресурсів ОТГ, які вони можуть спрямовувати на еколого-економічні ініціативи. Однак, незважаючи на тенденцію до зростання громадських витрат на охорону навколишнього середовища, сума коштів,

Таблиця 2

Секторальний розріз допомоги ЄС Україні на 2018–2020 роки

Сектор	Орієнтовний обсяг асигнувань, € млн.	% загальної суми асигнувань
Зміцнення інституцій та належного управління, у т.ч. у сфері забезпечення верховенства права та безпеки	108,45-132,55	25%
Сектор 2: Економічний розвиток та розвиток ринку, в т.ч. розвиток приватного сектору та покращення бізнес-клімату	86,76-106,04	20%
Сектор 3: Покращення сполучення, енергоефективність, захист навколишнього середовища та запобігання зміні клімату	65,07- 79,53	15%
Сектор 4: Мобільність і контакти між людьми, в т.ч. соціальне залучення	86,76-106,04	20%
Додаткова підтримка для розвитку інституційної спроможності	65,07-79,53	15%
Додаткова підтримка громадянського суспільства	21,69-26,51	5%

Джерело: [9]

Таблиця 3

Фінансово-інвестиційні механізми забезпечення еколого-економічного зростання: просторово-територіальна модель

Територіальна громада	Район, область	Держава	ЄС
Механізми			
– локальні екологічні податки та збори; – місцеві зелені облігації; – публічно-приватні партнерства; – місцеві екологічні фонди; – субсидії; – міжнародні гранти	– екологічна частина бюджетів; – регіональні фонди сталого розвитку; – трансфертні платежі; – міжрегіональні інвестиційні фонди	– конфісковані російські кошти; – екологічні державні програми; – екологічні податки та платежі; – державні кредитні програми; – державні фонди; – залучення міжнародної підтримки – платформа United24	– фонди ЄС регіонального розвитку; – програми підтримки сталого розвитку; – європейські інвестиційні банки; – зелені гранти та стипендії; – міжнародні партнерства та програми

Джерело: авторська розробка

що надходить з місцевих бюджетів для виконання програм у сфері захисту довкілля та екологічного розвитку, прогресивно зменшується – протягом останніх трьох років вона зменшилась майже в 1,4 рази [10]. Це важливо враховувати, оскільки така тенденція виникає на тлі реорганізації на користь місцевого самоврядування отримання коштів з екологічного податку та рентної плати. На думку авторів «ознакою реалізації природоохоронних проєктів в Україні є звужений спектр джерел фінансування капітальних інвестицій і поточних витрат у відтворення природно-ресурсного потенціалу та охорону навколишнього середовища» [11]. Така ситуація виникла внаслідок високого рівня централізації управління у сфері природоохоронної діяльності, обмеженого розвитку інституціонального середовища для приватних інвестицій у використання, відновлення та збереження природних ресурсів [12].

Аналізуючи вищезазначені проблеми автори дослідження [11] роблять один з висновків, який полягає в тому, що на сьогодні існують резерви щодо нарощення публічних природоохоронних видатків за рахунок розширення реальної бази стягнення екологічних платежів та їх спрямування у спеціальні фонди. Дійсно, екологічний податок є одним з механізмів поповнення місцевих бюджетів, спрямованих на стимулювання сталого використання ресурсів. Динаміка структури надходжень від сплат екоподатків до Зведеного бюджету України наведена нижче:

В структурі екоподатків переважає податок за викиди в атмосферне повітря (приблизно на рівні 35%). Аналізуючи дані рис. 1 погоджуємось з висновком дослідження [13], в якому автор резюмує, що у контексті децентралізації в Україні передача надходжень від вуглецевого податку до Державного бюджету може суперечити вибраній стратегії та обмежувати фінансові можливості місцевих бюджетів. Єдиний можливий аргумент для такого кроку – створення окремого спеціалізованого фонду, призначеного для накопичення коштів на реалізацію національної програми декарбонізації економіки. Однак, ці кошти впливають на загальний бюджет та розподіляються серед різних напрямків, що може призвести до розсіювання їх ефективності. Окрім важливої потреби у збільшенні доходів Державного бюджету та відсутності чіткої екологічної політики, додаткове пояснення такого рішення стає невідомим фактором. В додаток авторка публікації [13] підкреслює, що в країнах ЄС надходження від групи екологічних податків покривають витрати на природоохоронну діяльність та зелені ініціативи, тому актуальним є аналіз даної ситуації в Україні. На рис. 2 зображено співвідношення надходжень від екоподатків та Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища:

Ситуація щодо покриття витрат екоподатками в Україні відмінна від країн ЄС (рис. 2), що пояснюється, по-перше, більш досконалою системою контролю та моніторингу за витратами та цільовим використанням коштів, що дозволяє

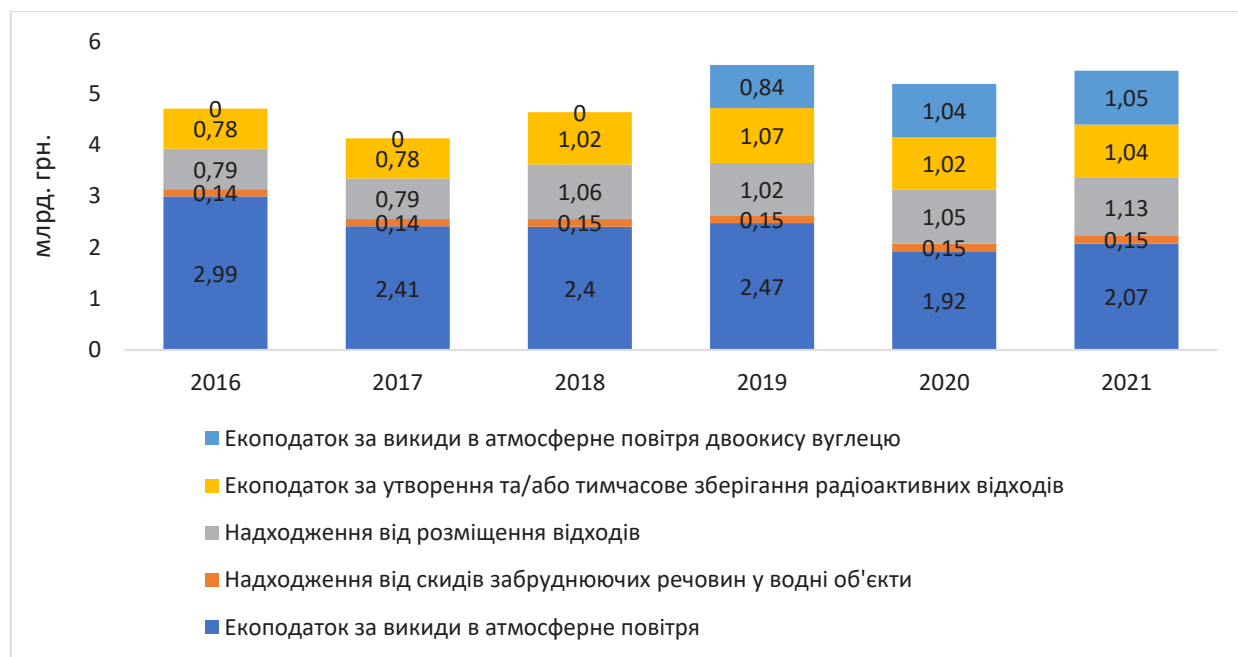
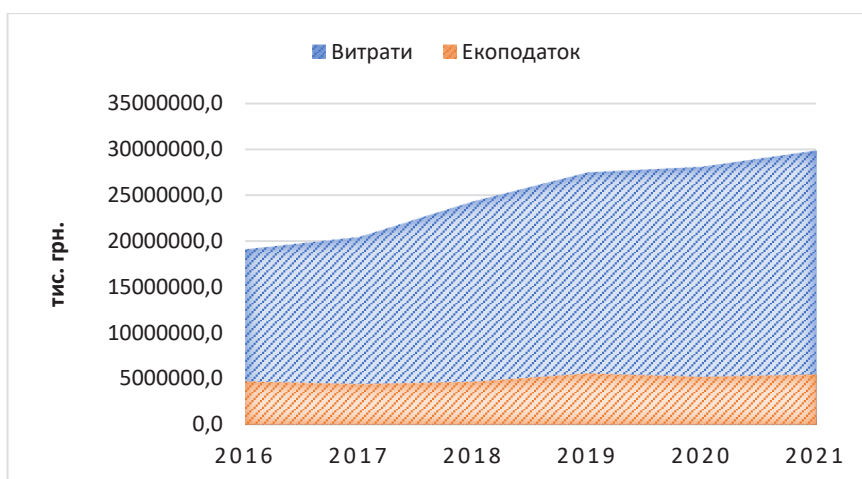

Рис. 1. Динаміка структури екоподатків в Зведеному бюджеті України

Джерело: побудовано автором на основі даних [12]

Рис. 2. Динаміка співвідношення надходжень від екоподатків та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища, тис. грн

Джерел: побудовано автором на основі даних [12]

ефективно спрямовувати зібрані кошти на природоохоронні заходи та, по-друге, розвиненою екологічною свідомістю населення, що може підтримувати зростання податкового навантаження на забруднюючі діяльності та сприяти збільшенню надходжень від екологічних податків. Ситуація ж в Україні вимагає комплексного підходу: по-перше, необхідно зміцнити механізми контролю за використанням надходжень від екологічних податків, а також сприяти формуванню екологічної свідомості серед громадян та бізнесу; по-друге, важливо стимулювати розробку та впровадження зелених ініціатив, які б підвищували ефективність використання отриманих коштів та сприяли розвитку екологічної сфери. Крім того, можливе залучення міжнародних екологічних організацій та партнерів для обміну досвідом та надання підтримки в організації фінансування екологічних ініціатив.

Забезпечення фінансування еколого-економічного зростання є важливим завданням для будь-якої держави, оскільки це сприяє збалансованому розвитку економіки, збереженню природних ресурсів та поліпшенню якості життя громадян. Для досягнення цієї мети необхідно вжити ряд заходів, спрямованих на розширення інвестиційного забезпечення: По-перше, існує потреба в розробці стратегії еколого-економічного розвитку, в якій буде визначено ключові сектори та напрямки, що потребують інвестиційної підтримки. Така стратегія має враховувати природні ресурси, технологічні можливості, потреби громадян та вимоги до збереження навколишнього середовища.

По-друге, важливо створити привабливий і стабільний інвестиційний клімат. Для цього дер-

жава повинна встановити прозорі та спрощені процедури для залучення іноземних та внутрішніх інвесторів. Також, важливо гарантувати захист прав власності та додержання контрактних зобов'язань. Зрозуміло, що така задача в умовах війни є складною, але її актуальність набуває ще більшого характеру.

По-третє, розвиток інноваційних, цифрових технологій та впровадження зелених рішень мають бути пріоритетами. Для цього слід створити сприятливі умови для досліджень і розробок у відповідних галузях, надавати підтримку стартапам та компаніям, що спеціалізуються на зелених технологіях.

По-четверте, держава може залучати кошти через емісію «зелених облігацій» або інших інструментів, спрямованих на залучення інвестицій у проекти з позитивним впливом на навколишнє середовище. Такі інструменти дозволяють інвесторам підтримувати стале розвиток та одночасно отримувати фінансовий прибуток.

По-п'яте, важливо розвивати партнерство між державним сектором, приватними компаніями та міжнародними організаціями. Спільні проекти та ініціативи можуть сприяти обміну знаннями, ресурсами та технологіями, що сприятиме більш ефективному використанню інвестицій.

Отже, розширення інвестиційних інструментів фінансування еколого-економічного зростання передбачає комплексний підхід, що включає в себе розробку стратегії, створення сприятливого інвестиційного клімату, підтримку інновацій та зелених технологій, використання спеціалізованих фінансових інструментів та співпрацю між різними секторами суспільства.

Висновки. Таким чином, на відміну від інших сфер, фінансування еколого-економічного зростання передбачає впровадження спеціалізованих механізмів та підходів, що враховують особливі вимоги сталого розвитку та ефективного використання природних ресурсів. При цьому в умовах глобальних викликів та суттєвих внутрішніх диспропорцій сфера, так званих, екологічних фінансів характеризується низкою проблем. Здійснений аналіз поточної ситуації, а також повномасштабні воєнні дії в Україні, призводить до висновку щодо необхідності інтенсифікації фінансування зелених ініціатив та проєктів, а також розробку відповідних механізмів на інструментів. Відповідно, фінансово-інвестиційні механізми повинні реалізовуватись на декількох рівнях, зокрема, під призмою двох моделей: секторально-галузевої та просторово-територіальної моделей.

Література:

1. Стокгольмський міжнародний інститут дослідження проблем миру (SIPRI). URL: <https://www.sipri.org/media/press-release/2023/world-military-expenditure-reaches-new-record-high-european-spending-surges> (дата звернення: 01.09.2023).
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 09.07.2023 року / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
3. Глухова В.І. Екологічні фінанси України в умовах сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.72>
4. Рахманін С. Україна вже склала іспит щодо військової сумісності з НАТО. *Укрінформ* : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3612121-sergij-rahmanin-clen-komitetu-vr-z-pitan-nacbezpeki-oboroni-ta-rozvidki.html> (дата звернення: 01.09.2023).
5. Витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронних заходів у 2020 році. *Державна служба статистики України* : веб-сайт. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ns/ns_rik/vutratu/von_zah20_ue.xlsx (дата звернення: 01.09.2023).
6. Голян В. Екологічне благополуччя України: фінансувати, не можна заборонити. URL: https://zn.ua/ukr/ECOLOGY/ekologichne-blagopoluchchya-ukrayini-finansuvati-ne-mozhna-zaboroniti-348163_.html (дата звернення: 01.09.2023).
7. Як здійснюється екомодернізація підприємств у ЄС? *Ecobusiness group* : веб-сайт. URL: <https://ecolog-ua.com/news/yak-zdiysnyuyetsya-ekomodernizaciya-pidpryemstv-u-yes> (дата звернення: 01.09.2023).
8. Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики. Київ : Видавництво «Заповіт», 2020. С. 99.
9. Конеченков. А. Сектор відновлюваної енергетики України до, під час та після війни. *Разумков центр* : веб-сайт. URL: https://razumkov.org.ua/statti/sector-vidnovlyuvanoyi-energetyky-ukrayiny-do-pid-chas-ta-pislya-viyny#_ftn27 (дата звернення: 01.09.2023).
10. Горин В.П. Роль публічних фінансів у реалізації проєктів екологічного розвитку. *Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, 30 травня 2010 р. Тернопіль – Братислава, 2022. С. 115–118.

11. Голян В., Сундук Т., Поліщук Л. Публічні природоохоронні видатки в умовах децентралізації: стратегія нарощення. *Економіка та держава*. 2019. № 2. С. 10–16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.2.10>
12. Екологічні податки України. Інформація щодо сплати до Зведеного бюджету України по платниках – суб'єктах природних монополій та платників рентної плати за користування надрами. *SaveEcoBot* : веб-сайт. URL: <https://www.saveecobot.com/analytics/ecotaxes> (дата звернення: 01.09.2023)
13. Сучек С. Екологічний податок та екологічні видатки місцевих бюджетів України. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-55>

References:

1. Stokgolmskij mizhnarodnij institut doslidzhennja problem miru (SIPRI) [Stockholm International Institute for the Study of Peace Problems]. Available at: <https://www.sipri.org/media/press-release/2023/world-military-expenditure-reaches-new-record-high-european-spending-surges> (accessed 01 September 2023).
2. Zakon Ukraini "Pro ohoronu navkolishnogo prirodnogo sredovishha" [Law of Ukraine "On Environmental Protection"] vid 09.07.2023 roku / Verhovna Rada Ukraini. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (accessed 01 September 2023).
3. Gluhova V.I. (2022) Ekologichni finansi Ukraini v umovah stalogo rozvitku [Environmental finance of Ukraine in conditions of sustainable development]. *Efektivna ekonomika*, no. 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.72>
4. Rahmanin S. Ukraina vzhe sklala ispit shhodo vijskovoї sumisnosti z NATO [Ukraine has already passed the exam on military compatibility with NATO. *Ukrinform*]. *Ukrinform*. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3612121-sergij-rahmanin-clen-komitetu-vr-z-pitan-nacbezpeki-oboroni-ta-rozvidki.html> (accessed 01 September 2023).
5. Vitraty na ohoronu navkolishnogo prirodnogo sredovishha za vidami prirodoohoronnih zahodiv u 2020 roci [Costs for environmental protection by types of environmental protection measures in 2020]. *Derzhavna sluzhba statistiki Ukraini*. Available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ns/ns_rik/vutratu/von_zah20_ue.xlsx (accessed 01 September 2023).
6. Goljan V. Ekologichne blagopoluchchja Ukraini: finansuvati, ne mozhna zaboroniti [Environmental well-being of Ukraine: financing cannot be prohibited]. Available at: https://zn.ua/ukr/ECOLOGY/ekologichne-blagopoluchchya-ukrayini-finansuvati-ne-mozhna-zaboroniti-348163_.html (accessed 01 September 2023).
7. Yak zdiysnyetsja ekomodernizacija pidpriemstv u ES? [How eco-modernization of enterprises in the EU is carried out?]. *Ecobusiness group*. Available at: <https://ecolog-ua.com/news/yak-zdiysnyuyetsya-ekomodernizaciya-pidpryemstv-u-yes> (accessed 0 September 2023).
8. Sektoralna integracija Ukraini do EC: peredumovi, perspektivi, vikliki (2020) [Sectoral integration of Ukraine into the EU: prerequisites, prospects, challenges]. Kyiv: Vidavnictvo "Zapovit", p. 99. (in Ukrainian)
9. Konechenkov. A. Sektor vidnovlyuvanoyi energetiki Ukraini do, pid chas ta pislja vijni [Renewable energy sector of Ukraine before, during and after the war]. *Razumkov centr*. Available at: https://razumkov.org.ua/statti/sector-vidnovlyuvanoyi-energetyky-ukrayiny-do-pid-chas-ta-pislya-viyny#_ftn27 (accessed 01 September 2023).
10. Gorin V.P. (2022). Rol publichnih finansiv u realizacii proektiv ekologichnogo rozvitku [The role of public finance in the implementation of ecological development projects]. *Proceedings of Socialni, ekonomiko-pravovi ta finansovi vikliki v umovah*

- globalnih transformacij : materiali Mizhnarodnoi naukovoprak-
tichnoi konferencii, m. Ternopil, 30 travnja 2010 r. Ternopil –
Bratislava, pp. 115–118.
11. Goljan V., Sunduk T., Polishhuk L. (2019) Publichni prirodohoronnii vidatki v umovah decentralizacii: strategija naroshhennja [Public environmental protection expenditures in conditions of decentralization: strategy of increase]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 2, pp. 10–16. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.2.10>
  12. Ekologichni podatki Ukraini. Informacija shhodo splati do Zvedenogo bjudzhetu Ukraini po platnikah – subektah prirod-
nih monopolij ta platnikiv rentnoi plati za koristuvannja nadrami [Environmental taxes of Ukraine. Information on payments to the Consolidated Budget of Ukraine by payers – subjects of natural monopolies and payers of rent for the use of subsoil]. *SaveEcoBot*: veb-sajt. Available at: <https://www.saveecobot.com/analytics/ecotaxes> (accessed 01 September 2023).
  13. Suchek S. (2021) Ekologichnij podatok ta ekologichni vidatki miscevih bjudzhetiv Ukraini [Environmental tax and environmental expenditures of local budgets of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol 30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-55>

Summary. Financing of ecological and economic growth involves the implementation of specialized mechanisms and approaches that take into account the special requirements of sustainable development and effective use of natural resources. At the same time, in the conditions of global challenges and significant internal disparities, the field of so-called environmental finance is characterized by a number of problems. The analysis revealed that the beginning of Russia's war in Ukraine led to additional challenges and changes in the field of environmental financing, since the crisis situation and the determination of budget priorities significantly affect the distribution of financial resources and planned activities in this field. State budget expenditures on defense as of June 2023 amounted to 52.75%, and they will increase as soon as the possibility of additional financing of its needs appears. At the same time, the funds of macro-financial international aid are directed to the general fund of the budget, from where all costs are financed, and there is also an agreement with the EU that their funds go to humanitarian needs and are not spent on financing the spheres of security and defense. The analysis of the current situation, as well as full-scale military actions in Ukraine, leads to the conclusion about the need to intensify the financing of green initiatives and projects, as well as the development of appropriate mechanisms for tools. According to the formalization, the relevant financial mechanisms should be implemented at several levels, in particular, similarly, through the prism of two models: sectoral and territorial models. Ensuring the financing of ecological and economic growth is an important task for any state, as it contributes to the balanced development of the economy, the preservation of natural resources, and the improvement of the quality of life of citizens. A number of measures aimed at expanding investment support are proposed, namely, the development of a comprehensive strategy for ecological and economic development, the creation of an attractive and stable investment climate, the development of innovative, digital technologies and the implementation of green solutions should be priorities, the state can attract funds through the issue of "green bonds", development of partnerships between the public sector, private companies and international organizations.

Key words: green growth, financial mechanisms, post-war reconstruction, European integration, environmental management.